

OKUPLJANJE STUDENATA U BLOKADI

1.11.

1. novembra 2025. godine

- MONITORING IZVEŠTAJ 7/25 -

I. SAŽETAK

Monitoring javnog okupljanja održanog 1. novembra 2025. godine u Novom Sadu sproveden je s ciljem analize ostvarivanja prava na slobodu mirnog okupljanja, kao i procene postupanja državnih institucija tokom i neposredno nakon događaja. Javno okupljanje „1.11.“ bilo je uredno najavljeno i organizovano kao komemorativni skup u organizaciji pokreta *Studenti u blokadi*, povodom godišnjice smrti 16 građana stradalih u padu nadstrešnice na novosadskoj železničkoj stanici 1. novembra 2024. godine. Vlada Republike Srbije je tim povodom proglasila 1. novembar Danom žalosti.

Skup je održan istovremeno na više gradskih lokacija, odakle su građani u 10 časova krenuli ka mestu pogibije, gde je održan komemorativni program. Nakon toga, učesnici su u organizovanim kolonama nastavili ka Keju žrtava racije, gde je skup završen oko 18:50 časova.

Vidljivo prisustvo uniformisane policije bilo je na minimalnom nivou: primetni su bili isključivo pripadnici saobraćajne policije raspoređeni na pojedinim raskrscima, dok nisu uočeni pripadnici drugih policijskih jedinica, policija u civilu, niti BIA. U isto vreme, veliki broj policijskih vozila uočenih na pravcu Novi Sad–Beograd ukazuje na to da su jedinice bile raspoređene u rezervi, ali ne i vidljive tokom skupa. Regulaciju toka kolona i bezbednosnu koordinaciju u potpunosti su preuzeli redari, koji su bili adekvatno raspoređeni i efikasno obavljali svoju ulogu.

Organizacija je uključivala i prisustvo medicinskih ekipa, stacionarnih i mobilnih punktova hitne pomoći, uz nekoliko zabeleženih intervencija. Protest je protekao u potpunosti mirno, bez ijednog incidenta, uz jasno pridržavanje komemorativnog karaktera skupa i instrukcija organizatora.

Izveštavanje o događaju bilo je izrazito polarizovano. Javni servis (RTS) je skup stavio u drugi plan u odnosu na izjave Predsednika i službu u Hramu Svetog Save, dok su televizije N1, Nova S i Insajder TV obezbedile kontinuiran i detaljan prenos. Tabloidi i provladini portali nastavili su narrative o politizaciji skupa, osporavajući njegov komemorativni karakter. Na terenu je primećen i veći broj novinara međunarodnih medija.

Analiza javnog okupljanja od 1. novembra ne ukazuje na ozbiljne propuste države u pogledu ispunjavanja pozitivnih obaveza tokom samog skupa, što predstavlja retkost u odnosu na postupanje u poslednjih šest meseci. Međutim, događaji već narednog dana ispred Narodne skupštine u Beogradu – uključujući fizičke sukobe, selektivno policijsko postupanje i privođenja građana koji su pružali podršku majci jedne od žrtava – potvrđuju da se radi o izuzetku, a ne o trajnom unapređenju prakse.

II. UVOD

Cilj monitoringa javnih okupljanja je sveobuhvatno prikupljanje i analiza podataka o ostvarivanju prava na slobodu mirnog okupljanja, kako bi se osigurala zaštita i unapređenje ovog temeljnog ljudskog prava. Zaključci izvedeni iz procesa monitoringa predstavljaju ključni instrument za zagovaranje usklađivanja domaćeg zakonodavstva, politika i praksi sa međunarodnim standardima, posebno onima utvrđenim *Evropskom konvencijom o ljudskim pravima* i preporukama relevantnih međunarodnih organizacija.

Monitoring služi pozivanju na odgovornost državnih organa u ispunjavanju njihovih zakonskih i međunarodnih obaveza u pogledu obezbeđivanja i zaštite slobode mirnog okupljanja. To podrazumeva praćenje postupanja policije, procenu adekvatnosti preduzetih mera i identifikaciju eventualnih zloupotreba ovlašćenja. Kroz ovaj proces, mogu se otkriti sistemski nedostaci i ukazati na potrebne reforme, čime se doprinosi izgradnji transparentnijeg i odgovornijeg sistema. Time se jača poverenje građana u institucije i podržava dalje jačanje demokratskih vrednosti.

Osim toga, rezultati monitoringa imaju edukativnu ulogu, pružajući organizatorima javnih okupljanja praktične smernice o primerima dobre i loše prakse. Na taj način se jačaju kapaciteti organizatora da efikasnije planiraju i sprovode okupljanja u skladu sa zakonskim okvirom i standardima ljudskih prava, istovremeno podižući svest o njihovim pravima i obavezama. Ova edukativna dimenzija doprinosi preventivnom delovanju, smanjujući rizik od kršenja prava i omogućavajući organizatorima da preduzmu neophodne mere za bezbedno i uspešno održavanje okupljanja.

Metodologija za monitoring javnih okupljanja kombinuje najbolje međunarodne prakse sa lokalnim specifičnostima, omogućavajući precizno i sveobuhvatno praćenje svih aspekata javnih okupljanja. Ključni elementi metodologije uključuju:

- Praćenje postupanja policije prema učesnicima okupljanja,
- Procenu zaštite prava učesnika i eventualnih kršenja ljudskih prava,
- Analizu usklađenosti sa međunarodnim standardima prava na slobodu mirnog okupljanja.

Fokus je stavljen na nezavisnost, objektivnost, nepristrasnost, i transparentnost prilikom prikupljanja podataka, čime se obezbeđuje visok nivo pouzdanosti i kredibiliteta rezultata. Ova metodologija omogućava ne samo identifikaciju postojećih problema, već i preporuke za unapređenje prakse, kako bi se osiguralo da se javna okupljanja sprovode u skladu sa međunarodnim standardima ljudskih prava.

III. POZADINA PROTESTA

Studentske blokade širom Srbije započele su nakon tragedije na glavnoj železničkoj stanici u Novom Sadu 1. novembra 2024. godine, u kojoj je stradalo 16 ljudi. Ovaj događaj pokrenuo je talas protesta zbog sumnji u korupciju i nemar tokom rekonstrukcije stanice. Protesti su se ubrzo proširili na fakultete u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu i Novom Pazaru, ali su ih pratili učestali napadi pristalica Srpske napredne stranke, uključujući fizičke napade i ugrožavanje učesnika vozilima. Među ključnim zahtevima studenata bili su objavljivanje dokumenata o rekonstrukciji stanice, procesuiranje napadača, odbacivanje optužbi protiv uhapšenih učesnika i povećanje budžeta za visoko obrazovanje.

U glavnom gradu, *Studenti u blokadi* organizovali su veliki protest za 28. juna 2025. godine, na Vidovdan, sa novim zahtevom, da Vlada Srbije u roku do 21 časa toga dana uputi Predsedniku Republike obrazloženi predlog za raspuštanje NSRS i raspisivanje vanrednih parlamentarnih izbora.¹

Komemorativnom skupu prethodio je protestni skup organizovan od strane novosadskih studenata održan 5. septembra, pod sloganom „Srbijo, da li se čujemo?“.² Skup je bio odgovor na narušavanje autonomije univerziteta i prisustvo policije u akademskim zgradama. Nakon završetka govora okupljeni su se uputili ka zgradi Filozofskog fakulteta, gde je već bio kordon policije, došlo je do bacanja predmeta, upotrebe suzavca (čija je upotreba zbog sastava korišćenog gasa postala tema građana i stručne javnosti nedeljama posle) i topovskih udara (zvučni efekti) od strane policije, kao i primena prekomerne sile od strane policije prema okupljenima, prvenstveno studentima.³

Dana 20. septembra 2025. godine organizovana je vojna parada na Novom Beogradu, a studentima koji su najavili organizovan dolazak i pružanje podrške vojsci bili su, kordonom policije, sprečeni da istoj prisustvuju, kao svi drugi građani. Studenti i građani su potom, 1. oktobra 2025. godine, organizovali okupljanje u Novom Sadu kao odgovor na nasilje na skupu 5. septembra, kao i s ciljem da ponovo podignu javnu svest o odgovornosti za rušenje nadstrešnice i utvrde šta je do tada učinjeno. Skup je predviđen da počne u popodnevnom satima i predviđena je šetnja kao oblik mirnog protesta, bez upotrebe pištaljki i drugih premeta za pravljenje buke, simbolično u znak sećana na žrtve. U toj atmosferi, poruka je bila da mladi ne prihvataju da tragedija bude zaboravljena i da insistiraju na nastavku borbe za transparentnost i pravdu. Najavljen je veliki komemorativni skup 1. novembra 2025. godine.

U periodu koji je prethodio posmatranom okupljanju, širom zemlje zabeleženi su mnogobrojni napadi na studente i aktiviste, hapšenja i privođenja istih kao i drugi incidentni događaji. Tako je zabeležen slučaj studenta Bogdana Jovičića iz Novog Sada.⁴ Bogdan je uhapšen sredinom avgusta u vezi sa navodnim demoliranjem prostorija Srpske napredne stranke. Doveden je iz pritvora na sahranu svoga oca i to sa lisicama na nogama, uz pratnju trojice policajaca. Za smrt oca saznao je tek nakon nekoliko dana. Jović je počeo štrajk glađu 12. septembra 2025. u pritvorskoj jedinici Okružnog zatvora u Novom Sadu, nakon što mu

¹ Monitoring izveštaj 6/25 – Vidimo se na Vidovdan, dostupan na: <https://yucom.org.rs/monitoring-izvestaj-6-25-vidimo-se-na-vidovdan/>.

² Ovo javno okupljanje YUCOM tim nije posmatrao.

³ Danas, „[Čime su nas trovali 5. septembra](#)“: Studenti PMF objavili hemijsku analizu“, 14. septembar 2025. godine; 021, „[Studenti analizirali kakav gas je korišćen protiv građana u Novom Sadu, traže istragu i kažnjavanje](#)“, 14. septembar 2025. godine; N1, „[Profesorka PMF: Hemijska analiza pokazala da je policija trovala građane i studente zabranjenim CN gasom](#)“, 17. septembar 2025. godine.

⁴ DW, [Policijska brutalnost u Srbiji: slučaj Bogdana Jovičića](#), 19. septembar 2025. godine.

je pritvor produžen za dodatnih 30 dana, o čemu se izjasnio i Evropski sud za ljudska prava uzevši u razmatranje zahtev i povao Bogdana da prekine štrajk gladu.⁵

Pored toga, 22. oktobra 2025. godine došlo je do pucnjave i požara u kampu na platou ispred Doma narodne skupštine, u kojem je jedna osoba ranjena u butinu vatrenim oružjem. Incident je pokrenuo široku javnu diskusiju o bezbednosnim propustima u protivzakonitom skupu u Pionirskom parku i platou ispred Narodne skupštine, u samom centru Beograda, te o ulozi policije i institucija u zaštiti javnog reda na toj lokaciji, dok je predsednik događaj okarakterisao kao teroristički akt, očekivan nakon „debakla blokadera“ u Novom Sadu, i da je mesto napada izabrano namerno jer je, kako je naveo, „simbol slobode i otpora“ i „simbol postojanja Srbije“.⁶

Komemorativnom skupu u Novom Sadu prethodilo je i pešačenje studenata i građana u Novi Sad iz raznih delova zemlje. Prvi koji su krenuli ka Novom Sadu bili su studenti iz Novog Pazara, koji su na put krenuli 16 dana pre održavanja skupa. Veliki broj studenata i građana na skup je došao i iz drugih krajeva, (Niš, Šabac, Valjevo, Vršac, Zrenjanin, Kragujevac, Čačak, Subotica...) dok je najveći broj učesnika došao iz Beograda. Osim pešačenja, organizovani su dolasci grupa biciklista i trkača. Na putu ka Novom Sadu studenti su dobijali podršku građana u mestima kroz koja su prolazili, dok su lokalne vlasti zadržale rezervisan pristup. U Indiji učesnici marša iz Beograda prenoćili su na otvorenom, jer im lokalna samouprava nije omogućila korišćenje zatvorenog prostora.

Kao i svaki prethodni put na dan održavanja velikih skupova, tako je i ovaj put došlo do obustave saobraćaja vozova ka mestu održavanja skupa to jest ka Novom Sadu. S tim što je, ovaj put, obustava trajala nekoliko dana pre i posle skupa i to ne samo na relacijama ka Novom Sadu.⁷

III. PREGLED PROTESTA

Organizatori protesta okupljeni su u neformalnu grupu „Studenti u blokadi“, koja je nastala kroz saradnju plenuma fakulteta koji su organizovali blokade. Konkretno javno okupljanje organizovano je od strane studenata u blokadi Univerziteta u Novom Sadu.

Studenti su najavili da će skup „1.11.“ u Novom Sadu 1. novembra 2025. godine biti isključivo komemorativnog i mirnog karaktera. Uputili su jasan apel da ne bude nasilja, te pozvali na dostojanstveno okupljanje, istaknuvši da će svaki eventualni incident biti odgovornost vlasti, budući da je ista nedeljama najavljivala nasilje. U svojim saopštenjima naveli su da je cilj „vratiti 16 žrtava u centar priče“, podsetiti na neispunjene odgovornosti i demonstrirati dostojanstveno, bez transparenta i pištaljki, okupljanje koje neće služiti politizaciji već sećanju i zahtevu za pravdom. U isto vreme zvanično nije organizovan kontraskup, već je okupljanje pristalica vlasti najavljeno za neki drugi datum. Početak organizovanja skupa pristalica vlasti jeste akcija Srba sa područja AP Kosovo i Metohija koji su 29. oktobra 2025. godine krenuli u šetnju „podrške

⁵ Insajder TV, [Slučaj studenta Bogdana Jovičića: Evropski sud za ljudska prava razmatra predstavku, zasad bez privremenih mera](#), 24. septembar 2025. godine.

⁶ Danas, [Vučić se obratio povodom Ćacilenda: Emitovani i snimci ispitivanja osobe koja je pucala – bivšeg službenika DB-a](#), 22. oktobar 2025. godine.

⁷ Danas, [Srbijavoz potvrdio: Vozovi širom Srbije obustavljeni zbog dojave o bombama](#), 31. oktobar 2025. godine.

Predsedniku“ koja je trebalo da se završi u Novom Sadu na skupu koji organizuje Srpska napredna stranka, a koji je najavio i sam predsednik. Taj skup nije održan u danima nakon posmatranog protesta.

Protest je održan najpre simbolično na 16 lokacija u gradu Novom Sadu odakle su građani u 10 časova krenuli ka mestu pogibije, na kom je održan prigodan komemerativni program, a potom su se zajedno s mesta tragedije uputili ka Keju žrtava racije gde je skup završen oko 18.50 časova. Monitoring protesta vršilo je 5 posmatrača u periodu od 10 do 19 časova. Posebna pažnja posvećena je mestima na kojima su se učesnici okupljali. Posmatrači su se kretali kroz različite delove Novog Sada ka Bulevaru oslobođenja koji izlazi na glavnu železničku stanicu, mesto gde se dogodila tragadija godinu dana pre. Kretanje posmatrača obuhvata sledeće: Bulevar oslobođenja, Limanski park, Bulevar cara Lazara, Bulevar Mihajla Pupina, Bulevar kalja Petra I i Bulevar Jaše Tomića, ulice Narodnog fronta, Maksima Gorkog i Futošku pijacu, te Kej žrtava racije.

Program skupa se održavao najpre kod glavne železničke stanice, a završio se na Keju žrtava racije, dok se sve vreme program održavao duž Keja oslobođenja. Na tim mestima primećeno je prisustvo redara na svim mestima održavanja skupa, kao i na svim raskrsnicama ulica kojima su se kretali građani. Stajali su i sprečavali prolaz u ulice koje nisu bile predviđene za skup, komunicirali su sa učesnicima/cama i davali potrebne informacije. Trudili su se da jedna kolovozna traka uvek ostane slobodna, pogotovo kada se skup kretao ka Keju žrtava racije. Za razliku od ranijih protesta nije bila ograđena posebna traka za kola hitne pomoći, ali su redari imali tu ulogu da upozore građane da se sklone kada treba.

Duž Bulevara oslobođenja bila su uočena bar 3 punkta stacionarnog medicinskog osoblja, dok su u okolnim ulicama koje su izlazile na Bulevar oslobođenja bila uočena ambulantna kola hitne pomoći. Među učesnicima skupa uočene su jasno označena lica pokretne ekipe hitne pomoći. U dva navrata, u poslednjih sat ipo skupa, posmatrači su uočili redare koji su vikom i podizanjem ruku pozivali hitnu pomoć, a ubrzo su se pokretne ekipe i pojavile i pružile pomoć. Pored toga, važno je napomenuti da je uočen i štand pravne pomoći u Bulevaru oslobođenja u blizini broja 80.

V. PONAŠANJE UČESNIKA

Protest je od samog početka okupljanja građana oko 10 časova ujutro, pa sve do zvaničnog završetka skupa oko 18 časova i 50 minuta protekao mirno i bez incidenata, uz dostojanstveno i tiho izražavanje žalosti zbog tragičnog događaja čija se godišnjica obeležava. Organizatori okupljanja su dali jasna uputstva učesnicima protesta na svojim društvenim mrežama o ponašanju na sam dan komemorativnog skupa, objavili su satnicu programa i rute dolaska iz delova grada ka platou ispred železničke stanice.

Učesnici skupa stigli su na više dogovorenih zbornih tačaka, formirali kolone i tiho prošetali prema mestu tragedije kod železničke stanice. U 11:52 sati počelo je 16 minuta tišine. Okupljeni građani su tokom skupa zadržali mirno ponašanje, bez uzvikivanja parola ili korišćenja pištaljki i megafona. Nakon tišine usledilo je polaganje venaca, nastup hora i kratki govori u kojima je najavljeno da se neće odustati od zahteva za „pravdom za 16 žrtava“.

Atmosfera je bila mirna, dirljiva i dostojanstven, vidljivo je bilo da su učesnici svesno birali mirno kretanje bez zastava i eskalacije. Transparenti koje su studenti razvili na kraju skupa, na zidinama Petrovaradinske tvrđave, jasno su poručili: „Vidimo se sutra i svakog drugog dana, dok ne bude pravda“.

Vlada Republike Srbije je dan ranije, 1. novembra 2025. godine, proglasila Dan žalosti, te su zastave širom zemlje bile spuštene na pola koplja. Građani prisutni na skupu nisu mahali zastavama, a nekoliko lica koja su imali zastave nosila ih je zamotane oko drške, nisko kako su posmatrači uočili, u skladu sa uputstvima organizatora. Na traktorima raspoređenim na nekoliko raskrsnica kao vid zaštite učesnika skupa zastave su ili zamenjene crnim barjacima ili umotane u crnu plastičnu kesu kako bi se sprečilo njihovo vijorenje tog dana.

Skup je završen šesnaestominutnom tišinom i puštanjem 16 svetlećih lampiona s čamca u Dunavu nasuprot spomeniku žrtvama racije i Petrovaradinske tvrđave, oko sat vremena pre planiranog. Nisu poznati razlozi zbog čega su organizatori doneli takvu odluku. Pretpostavlja se da se radi o bezbednosnim razlozima, posebno imajući u vidu iskustvo s protesta održanog 15. marta ove godine kada je odavanje pošte žrtvama pada nastrešnice pred sam kraj skupa naglo prekinuto upotrebom zvučnog topa.

VI. PONAŠANJE INSTITUCIJA

Tokom protesta nisu bile vidljive policijske snage, naprotiv bilo je osetno primetno odsustvo uniformisanih policajaca. Policija i to saobraćajna bila je prisutna samo na nekoliko raskrsnica. Na samom mestu okupljanja primećeno je izrazito malo pripadnika policije, uz dominantno prisustvo saobraćajnih policajaca, raspoređenih u manjim grupama od po dva službenika. Procene posmatrača ukazuju da je na lokaciji bilo prisutno oko 50 pripadnika službe tokom celog trajanja događaja. Policajci su bili u redovnim uniformama saobraćajne policije, sa standardnom opremom i nije bilo preterano aktivnog regulisanja saobraćaja. To su uglavnom činili redari.

U povratku sa skupa ka Beogradu - na autoputu E71, između 20 časova i 21 čas uočeno je više policijskih vozila: najmanje 1 autobus, preko 10 marica i preko 15 službenih vozila (džipova) sa rotacijom, što ukazuje na činjenicu da su te formacije bile prisutne u Novom Sadu, samo nisu bile vidljive, odnosno nisu bile na ulicama.

Ovog puta, za razliku od prethodnih okupljanja, nije bilo vidljivo ni prisustvo policije u civilu, niti pripadnika bezbednosno-informativne agencije. Važno je napomenuti da je policija u Novom Sadu najavila je da će 31. oktobra i 1. novembra primeniti sve zakonske mere, uključujući foto i video snimanje prema članu 52. Zakona o policiji, radi bezbednog održavanja komemorativnog skupa kojem će prisustvovati hiljade građana i studenata pristiglih iz cele Srbije.⁸ Nije poznato su učesnicima okupljanja stizale prekršajne prijave ili uručeni nalozi.

⁸ Danas, [Policija najavila snimanje skupova u petak i subotu u Novom Sadu](#), 30. oktobar 2025. godine.

VII. REAKCIJA JAVNOSTI I MEDIJA

Nacionalni javni servis Radio televizija Srbije preneo je vesti o ovom protestu. Radio televizija Srbije delove sa komemorativnog skupa objavila je u kratkim segmentima u dnevniku. Izraženo je žaljenje zbog žrtava, objašnjeno su šta se desilo 1. novembra 2024. godine, a potom su reporteri razgovarali sa svedocima. Veći deo priloga odnosio se na snimke sa parastosa koji je u Hramu Svetog Save služio patrijarh, uz isticanje prisustva funkcionera vlasti prisustvovali služenju, na čelu sa Aleksandrom Vučićem. Nakon obraćanja predsednika, a pušteni su snimci sa komemorativnog skupa u Novom Sadu u trajanju od pet minuta.⁹ RTS je izveštavao o pešačenju studenata prema Novom Sadu uoči protesta.¹⁰

Kanali N1, Nova S i Insajder TV protest u Novom sadu, kao i (u prvom slučaju) sve aktivnosti i događaje uoči i nakon samog protesta ispratili su sa maksimalnom pažnjom i posvećenošću. Međutim, N1 i Nova S dostupni su samo putem SBB-a, i to kablovskog, ne više preko antenskog (Total) operatera, dok ih drugi operateri ne prenose, što značajno umanjuje opseg dostupnosti tih kanala, tako da je značajan deo stanovništva, posebno korisnika MTS-a i Yettela, ostao bez TV pristupa izveštavanju ovog kanala.

Tabloidi i provladini mediji su isključivo negativno izveštavali o okupljanju. Primera radi, Informer, tabloidni provladin medij objavio članak pod naslovom „Koliko je ljudi bilo na skupu u Novom Sadu 1.11.2025.“ u kom koristi jezik koji implicira da su okupljeni „blokaderi“, „nisu bili tu zbog žaljenja žrtava, već iz političkih razloga“.¹¹ Tabloidni list „Kurir“ tako je 1.11.2025. godine najavio i izveštavao o planiranim aktivnostima predsednika u vezi sa obeležavanjem godišnjice pada nastrešnice, ne spominjući niti jednom rečju skup u Novom Sadu.¹²

Komemorativni skup je nesmetano prenošen putem društvenih mreža i informativnih portala, ali su reakcije korisnika ponovo ukazale na izraženu polarizaciju javnosti, između onih koji se identifikuju sa stavovima vlasti i protive se blokadama, i onih koji pružaju podršku studentskim zahtevima i oblicima građanskog otpora. Pored toga, ponavljamo, bila je uočljiva velika zainteresovanost stranih medija za sam skup.

⁹ RTS, [Pogledajte kako je RTS izvestio o komemorativnom skupu u Novom Sadu u svom Dnevniku: Ipak im je važniji Vučić](#), 1. novembar 2025. godine.

¹⁰ RTS, [„Grupe studenata iz više gradova pešače ka Novom Sadu, doček i protest u Valjevu“](#), 25. oktobar 2025. godine.

¹¹ Informer, [„I veštačka inteligencija oduvala blokade: Evo šta "grok" kaže o broju okupljenih u Novom Sadu“](#), 1. novembar 2025. godine.

¹² Kurir, [„VUČIĆ U 11 ČASOVA U HRAMU SVETOG SAVE: Predsednik će prisustvovati pomenu za nastradale u padu nadstrešnice u Novom Sadu“](#), 1. novembar 2025. godine.

VIII. DAN POSLE

Jedna od govornica na memorijalnom skupu u Novom Sadu bila je Dijana Hrka, majka mladića koji je poginuo u padu nadstrešnice. U svom obraćanju najavila je štrajk glađu ispred Narodne Skupštine Republike Srbije, zahtevajući pravdu za svog sina. Međutim, policija joj 2. novembra nije dozvolila da započne štrajk ispred zgrade Skupštine, gde se nalaze šatori pristalica vlasti. U znak podrške, grupa studenata istog dana krenula je pešice iz Novog Sada ka Beogradu, dok su se građani u večernjim satima okupili ispred Skupštine kako bi Hrki pružili podršku.

Tokom večeri došlo je do incidenata kada su jake policijske snage razdvajale pristalice i protivnike vlasti, pri čemu su povremeno poletele flaše, delovi metalne ograde i pirotehnika. Iz šatorskog naselja su tokom čitave večeri puštane rodoljubive i nacionalističke pesme. Policija je saopštila da je privedeno 37 osoba zbog narušavanja javnog reda i mira, ali su svedoci naveli da je policija postupala selektivno, štiteći aktiviste iz šatorskog naselja, dok su građani koji su podržavali Hrku privođeni.

Komitet pravnika za ljudska prava YUCOM je 3. novembra pozvao Ministarstvo unutrašnjih poslova da odmah prekine javno okupljanje u Pionirskom parku i oko Narodne skupštine, Predsedništva i Skupštine grada Beograda, ukazujući na očiglednu zloupotrebu prava na slobodu okupljanja.¹³ Okupljanje, koje je 6. marta 2025. godine prijavila grupa koja se predstavljala kao studenti, registrovano je bez vremenskog ograničenja, suprotno Zakonu o javnom okupljanju, i trebalo je da traje „dok se zahtevi ne ispune“. Sa početkom nove školske godine 1. novembra 2025. godine, ti zahtevi su ispunjeni, ali kampovi i šatori su i dalje tu. YUCOM je upozorio da kontinuirana zaštita okupljanja od strane Ministarstva omogućava njegovu zloupotrebu, ugrožava javnu bezbednost, ograničava slobodu kretanja građana i narušava imovinska prava stanara u okolini. Naglašeno je da tenzije i nasilni incidenti između suprotstavljenih grupa pokazuju da sada postoje svi zakonski razlozi za ograničavanje ili raspuštanje okupljanja i pozvao Ministarstvo da postupi u skladu sa zakonom. Na apel nije bilo zvaničnog odgovora.

Ubrzo potom, 5. novembra, održan je veliki skup pristalica Srpske napredne stranke ispred Skupštine, tokom kojeg je nacionalistička muzika nastavljena, a okupljanja građana protekla su bez incidenata. Protesti podrške Dijani Hrki nastavljani su i 7. novembra, kada je, prema dostupnim podacima, 30 srednjih škola stupilo u bojkot nastave u znak solidarnosti.

¹³ YUCOM, [Apel za hitnim prekidanjem javnog okupljanja u pionirskom parku](#), 3 novembar 2025.

IX. POŠTOVANJE DOMAĆEG I MEĐUNARODNOG PRAVNOG OKVIRA

Za analizu usklađenosti javnog okupljanja koje je predmet monitoringa sa domaćim zakonodavstvom i međunarodnim standardima u ovoj oblasti, ključni su sledeći pravni dokumenti: Ustav Republike Srbije, Zakon o javnom okupljanju, Zakon o policiji, Evropska konvencija o ljudskim pravima (EKLJP), kao i Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima (MPGPP). Ovi dokumenti predstavljaju temelj za ocenu da li su postupci državnih organa tokom javnog okupljanja bili u skladu sa zakonima Republike Srbije i preuzetim međunarodnim obavezama u oblasti zaštite ljudskih prava.

Javno okupljanje „1.11.“, koje je održano 1. novembra 2025. godine u Novom Sadu u organizaciji Studenata u blokadi, može se posmatrati kroz prizmu prakse Evropskog suda za ljudska prava (ESLJP). Imajući u vidu širi društveni i politički kontekst, potrebno je analizirati ne samo sam tok skupa, već i događaje koji su mu prethodili, kao i one koji su usledili nakon njegovog završetka.

Vlasti imaju pozitivnu obavezu da preduzmu sve razumne mere kako bi omogućile bezbedno i nesmetano održavanje skupa. To uključuje, između ostalog, javne izjave koje nedvosmisleno promovišu toleranciju i nenasilje, kao i upozorenja potencijalnim prekršiocima zakona o mogućim posledicama (videti: Identoba i drugi protiv Gruzije, 2015, stav 99). U tom svetlu, izjave najviših državnih zvaničnika koje prikazuju mirne proteste kao nasilne, zajedno sa umanjivanjem značaja fizičkih napada na učesnike od strane kontrademonstranata, mogu se tumačiti kao prećutno ohrabrivanje nasilja, što je suprotno standardima ESLJP.

Nažalost, tokom višemesečnih protesta, najviši državni zvaničnici i provladini mediji dosledno su prikazivali protest kao nasilan, marginalizujući fizičke napade na učesnike i predstavljajući njihove ciljeve kao pokušaj nasilnog rušenja vlasti, odnosno kao tzv. „obojevu revoluciju“. Takav narativ imao je snažan odvraćajući efekat na građane i suprotan je obavezama koje proizilaze iz prakse ESLJP.

Analiza javnog okupljanja od 1. novembra ne ukazuje na ozbiljne propuste države u ispunjavanju pozitivnih obaveza u skladu sa domaćim zakonodavstvom i međunarodnim standardima zaštite prava na slobodu okupljanja. Izuzimajući kontinuiranu negativnu medijsku kampanju koja je vođena uprkos komemorativnom karakteru skupa, ovo okupljanje predstavlja retki izuzetak u kojem je država ispunila osnovne obaveze. Međutim, događaji već narednog dana ispred Narodne skupštine u Beogradu pokazali su da takvo postupanje nije pravilo, već izuzetak u širem obrascu neispunjavanja obaveza.

X. ZAKLJUČCI

1. Pravo na slobodu mirnog okupljanja

- Javno okupljanje „1.11.“ bilo je komemorativno, mirno i dostojanstveno, a učesnici su se striktno pridržavali uputstava organizatora, bez parola, političkih obeležja, pištaljki ili provokacija. Protest je protekao bez ijednog incidenta.
- Država je, izuzimajući nastavak kontinuirane negativne medijske kampanje, obezbedila osnovne uslove za nesmetano održavanje skupa.

2. Postupanje policije i bezbednosnih službi

- Vidljivo prisustvo uniformisane policije bilo je minimalno, uglavnom saobraćajna policija na nekoliko raskrsnica. Nije primećeno prisustvo policije u civilu, niti pripadnika BIA-e na mestima okupljanja.
- Prisustvo brojnih policijskih jedinica na putu Beograd–Novi Sad u noćnim satima ukazuje da su jedinice bile raspoređene u rezervi, ali ne i vidljive tokom protesta.
- Policija nije aktivno regulisala kretanje kolona. Tu ulogu su preuzeli redari, koji su profesionalno i efikasno upravljali tokom i bezbednošću skupa.

3. Bezbednost učesnika i logistička podrška

- Redari su bili dobro organizovani i raspoređeni duž celog prostora, na raskrsnicama i trasama kretanja, jasno komunicirajući sa učesnicima i usmeravajući kolone.
- Na više lokacija bili su prisutni medicinski timovi stacionarni punktovi, ambulantna vozila i pokretne ekipe hitne pomoći. Uočeno je i pružanje pomoći u nekoliko slučajeva.
- Organizatori su dali jasne smernice o ponašanju učesnika, objavili satnicu i rute, i sprovodili uputstva u skladu sa komemorativnim karakterom.

4. Medijsko izveštavanje i javna komunikacija

- Izveštavanje je bilo izrazito polarizovano. Dok je javni servis (RTS) je minimalno pratio događaj, stavivši ga u drugi plan u odnosu na izjave državnih zvaničnika i verski obred, N1, Nova S i Insajder TV obezbedili su kontinuirano i detaljno praćenje celog dana.
- Tabloidi i provladini mediji nastavili su narative o politizaciji protesta i osporavali komemorativni karakter skupa.

5. Događaji nakon skupa i širi kontekst

- Iako je protest 1.11. protekao bez incidenata, već narednog dana u Beogradu došlo je do ozbiljnih tenzija i fizičkih sukoba između pristalica vlasti i građana koji su pružali podršku Dijani Hrki.
- Svedoci su izvestili o selektivnom postupanju policije, štiteći učesnike skupa u šatorskom naselju, dok su građani koji su podržavali Hрку privođeni.

6. Usklađenost sa međunarodnim standardima

- Postupanje državnih organa tokom samog skupa „1.11.“ bilo je u skladu sa međunarodnim standardima Evropskog suda za ljudska prava i pozitivnim obavezama u pogledu obezbeđivanja mirnog okupljanja.
- Međutim, nastavak negativne medijske kampanje, odbijanje da se prekine protivzakonito okupljanje šatorskog naselja u centru Beograda, kao i selektivna primena zakona dan nakon skupa ukazuju na širi i kontinuirani problem narušavanja slobode okupljanja u Srbiji.

ANEKS: SLIKE SA PROTESTA

Štand pravne pomoći

Štand prve pomoći

Pripadnici policije

Okupljeni građani

Redari na skupu

Okupljeni građani